

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

Odbor za ravnopravnost spolova

Hrvatski sabor
Trg sv. Marka 6
10 000 Zagreb

Zagreb, 4. srpnja 2017.

Predmet: Analiza Izvješća o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, Višnje Ljubičić, za 2016. godinu

Prije svega, potrebno je napomenuti kako samo *Izvješće* predstavlja jedan **nepregledan** dokument od gotovo 350 stranica koji sadržava mnoštvo informacija i statističkih podataka koji zapravo ne daju konkretne pokazatelje djelovanja i rada pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, gđe Višnje Ljubičić, u 2016. Iz predmetnog je dokumenta zaista teško razlučiti koji su konkretni rezultati rada pravobraniteljice te što od svega navedenog u Izvješću predstavlja njezin rad i djelovanje. Tako sastavljen dokument će **znatno onemogućiti saborske zastupnike u donošenju informirane odluke o prihvaćanju ili neprihvatanju Izvješća**, s obzirom da je teško očekivati da će saborski zastupnici imati volje i vremena analizirati toliko detaljan i konfuzan dokument.

1. Pravobraniteljica se zalaže da žene imaju manje mogućnosti kod izbora radnog odnosa

Osvrćući se na sektor rada i zapošljavanja pravobraniteljica Ljubičić ocjenjuje **nepovoljnim podatak da je udio žena u Hrvatskoj zaposlenih preko ugovora s nepunim radnim vremenom viši negoli muškaraca¹**, pri tome ne napomenuvši da je to slučaj u svih 28 država članica EU, što je i sasvim logično jer ženama koje žele više vremena provesti s obitelji takav ugovor pomaže održati ravnotežu između obiteljskih i poslovnih obaveza. Prema Eurostatovim podacima za 2015. godinu², **Hrvatska je druga zemlja u EU** (iza nas je samo Bugarska) **po najmanjem udjelu žena koje rade s takvim ugovorom, a on iznosi 7,3%**, dok ekonomski razvijene zemlje poput Nizozemske imaju čak 75,3% takvih ugovora, Austrija 47,8%, Njemačka 47%, Belgija 41,3%. Prosjek EU je 31,5%, što znači da u EU četiri puta više žena radi s nepunim radnim vremenom nego u Hrvatskoj.

U tom kontekstu **posebno problematičnom smatramo činjenicu da pravobraniteljica Ljubičić**

¹ Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, *Izvješće o radu za 2016. godinu*, str. 28.

² [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Persons_employed_part-time_age_group_20%E2%80%932015_\(%C2%B9\)_\(%25_of_total_employment\)_YB16_III.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Persons_employed_part-time_age_group_20%E2%80%932015_(%C2%B9)_(%25_of_total_employment)_YB16_III.png)

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

na nekoliko mjesta u *Izvešću* negativnom ocjenjuje mogućnost sklapanja ugovora o radu s nepotpunim radnim vremenom za žene: “Pravobraniteljica razumije kako ovaj oblik zapošljavanja ima određene pozitivne aspekte (...), no **Pravobraniteljica smatra kako su takvi ugovori dugoročno štetni za položaj žena na tržištu rada** jer prijete produbljenjem već visokog jaza u plaćama nauštrb žena i povećanjem njihove izloženosti riziku siromaštva u starijoj dobi”, navodi se u pravobraniteljičinom *Izvešću*. S druge strane, u ovogodišnjem *Izvešću Europske komisije za Hrvatsku*, na koji se pravobraniteljica poziva, navedeno je da su “ugovori o radu **rijetko toliko fleksibilni da dopuštaju smanjenje radnog vremena**, posebne aranžmane i raspodjelu prava koja bi skrbnicima, a to su ponajprije žene, omogućila usklađivanje poslovnih obveza i skrbničke dužnosti”³, što znači da Europska komisija ne vidi ništa sporno u ugovorima s nepunim radnim vremenom kao mogućnosti zapošljavanja, već izražava kritiku što su rijetki.

Iz navedenog proizlazi da se pravobraniteljica Ljubičić negativnom ocjenom ugovora na nepuno radno vrijeme zalaže za **ograničenje mogućnosti odabira ženama koje žele više vremena provesti sa svojom obitelji negoli u izgradnji profesionalne karijere**, postavljajući se tako u poziciju osobe *koja zna bolje od žena samih* što je za njihovo dobro, čime diskriminira veliki broj žena. Pravobraniteljica ocjenjuje da ugovor na nepuno radno vrijeme daje ženama “kakvu-takvu mogućnost (...) da (...) uspješno ispune obveze brige za obitelj koje se tradicionalno smatraju dijelom njihove rodne uloge u društvu i obitelji”, pogrešno svodeći majčinstvo i brigu za djecu kao ulogu koju je ženi odredile “tradicija” i “društvo”, a ne one same.

Ako podaci i pokazuju, kako pravobraniteljica navodi, da su žene, u odnosu na muškarce, manje plaćene po satu s takvim ugovorima, **istinska borba za ravnopravnost žena i muškaraca bila bi utjecati da se ukine razlika u plaćanju po satu između muškaraca i žena**.

2. Pravobraniteljica se zalaže za ukidanje mogućnosti odabira ženama koje se žele posvetiti obitelji

Drugi primjer je pravobraniteljičina kritika mjere koju je uveo Grad Zagreb, prema kojoj se jednomu od roditelja koji brine za najmanje troje djece omogućuje ostvarivanje mjesečne financijske pomoći u visini prosječnog iznosa mjesečne plaće u Hrvatskoj (bruto iznos od 5.686 KN): “Pravobraniteljica je mišljenja da će mjera novčane pomoći za roditelje odgojitelje **dugoročno imati negativan učinak na žene, posebno što se tiče njihovog položaja na tržištu rada i općenito položaja u društvu**” (str. 73. *Izvešća*).

³ <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-report-croatia-hr.pdf>

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

Ističemo da navedena mjera **pruža mogućnost** koju žene slobodno mogu odabrati ili ne odabrati, te smatramo da je povećanje mogućnosti izbora uvijek korak prema većoj slobodi pojedine žene u odlučivanju kako će skrbiti za svoju obitelj, pa je samim time i pozitivna. No, osim što je protivljenje pravobraniteljice Ljubičić povećanju slobode izbora žena samo po sebi problematično, **skandaloznom smatramo argumentaciju pravobraniteljice** kojom objašnjava svoje protivljenje:

*“Novčana pomoć majkama mogla bi dovesti do još nepovoljnijeg položaja žena na tržištu rada, odnosno do postepenog pada zaposlenosti žena, jer **mnoge žene za svoj rad zarađuju manje od ili u visini novčane pomoći**, pa će se mnoge žene naći pred izborom primati novčanu pomoć ili se uključiti na tržište rada. **Opravdano se može pretpostaviti da će se izvjestan broj zaposlenih žena povući s tržišta rada i posvetiti isključivo obitelji**, a dio nezaposlenih žena neće se ni uključivati na tržište rada.”⁴*

Pravobraniteljica Ljubičić, svjesna činjenice da će brojne žene navedenom mjerom uvećati svoja primanja, upravo tu činjenicu ove mjere ocjenjuje problematičnom jer će privući više žena da je odaberu. Podsjetimo, riječ je o ženama koje imaju troje ili više djece i kojima je svaka kuna dragocjena ako su im primanja ispod bruto iznosa 5 686 kn. Pitamo se, kako borba za ravnopravnost žena može biti **zalaganje za onemogućavanje ženama da povećaju svoja ionako oskudna primanja**? Zasigurno, u većini će slučajeva ovu mjeru koristiti one žene koje ili zbog dobi ili zbog razine stečenog obrazovanja ne mogu očekivati da će im plaća u doglednom vremenu značajnije rasti, pa je ova opcija, i dugoročno gledano, za njih financijski povoljnija, a treba tome pridodati i smanjenje troškova kućanstva ako žena ostaje kod kuće (jaslice, vrtić, prehrana).

Treba imati na umu da je kod navedene mjere Grada Zagreba riječ o jednoj od niza različitih državnih i lokalnih mjera koje su dostupne ženama Grada Zagreba kako bi im se omogućio odabir one mjere koja im najviše odgovara za usklađivanje obiteljskih i poslovnih obaveza. **Izjava pravobraniteljice Ljubičić prema kojoj ona po sebi smatra negativnim da bi se dio žena posvetio isključivo obitelji izravan je diskriminacijski govor prema tim ženama.**

Iz navedenoga smatramo da pravobraniteljica nastupa s ideološke pozicije te da svojim stavovima ne samo da ne zastupa jednaka prava žena koje preferiraju veću vremensku posvećenost obitelji, nego poručuje da im se de facto onemogućuje izbor, što je diskriminatorno i samim time neprihvatljivo za čelnicu državnog tijela koje bi trebalo jednako štititi i promicati prava svih građanki i građana, bez obzira na svoje osobne preferencije.

⁴ Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Izvješće o radu za 2016. godinu, str. 74.

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

3. Pravobraniteljica svjetonazorski pristrano djeluje na pritužbe protiv pojedinih organizacija

Pravobraniteljica je u svojem djelovanju u 2016. godini šest puta reagirala na pritužbe koje su se odnosile na djelovanja organizacija istog ili sličnog svjetonazora, a od toga čak tri puta na djelovanje inicijative “40 dana za život” i jednom na djelovanje “U ime obitelji”, “ProLife.hr” i “Svetište Majke Božje Lurdske”. Iako, dakako, ovo nisu bila jedina reagiranja pravobraniteljice, stječe se dojam da su, kada je riječ o svjetonazoru, kritike pravobraniteljice uvijek upućene organizacijama koje dijele slične vrijednosti: zaštitu života od začeca do smrti, zaštitu ustavne definicije braka kao zajednice muškarca i žene, borbe protiv nametanja određenih neznanstvenih teorija u školski sustav. Uzimajući u obzir iskustva iz prethodnih godina, vidimo da se ponavlja identičan obrazac djelovanja pravobraniteljice u kojem su pravobraniteljici **problematične one udruge koje s njom ne dijele određeni ideološki svjetonazor**.

Smatramo stoga da je i u ovom slučaju postavljanje pravobraniteljice pristrano, te da, kao i u ranije navedenim slučajevima, zauzima stranu, zloupotrebljavajući instituciju pravobraniteljice za nametanje i promoviranje vlastite ideologije, a to ne bi smio biti slučaj kod državnih tijela.

4. Pravobraniteljica je iznijela neistinu o svom radu pred Hrvatskim saborom u 2016.

Ovim putem želimo podsjetiti i na činjenicu da je pravobraniteljica Ljubičić 2016. godine, obrazlažući svoje Izvješće pred Saborom, iznijela neistinu kada je tvrdila da u 2013. nije stala na stranu ‘za’ ili ‘protiv’ referenduma o ustavnoj definiciji braka, već da je zauzela pravno stajalište koje je Ustavni sud uvažio, te da nije izašla izvan pravnog okvira svojeg legitimiteta. Nasuprot tomu, u 2013. pravobraniteljica za ravnopravnost spolova je zajedno s pučkom pravobraniteljicom objavila priopćenje u kojem stoji: “Pučka pravobraniteljica i pravobraniteljica za ravnopravnost spolova ističu kako prijedlog referenduskog pitanja **jest protivan članku 14. kojim se zabranjuje diskriminacija te članku 3. Ustava** kojim je propisano da je jednakost (zajedno s nacionalnom ravnopravnošću i ravnopravnosti spolova te poštivanjem prava čovjeka) jedna od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.”⁵

S obzirom da je pravobraniteljica Ljubičić negirala da je ikada zastupala stajalište da je definicija braka koja sada stoji u Ustavu protuustavna samo tri godine nakon što je potpisala navedeno javno priopćenje, teško nam je povjerovati da je u tako kratkom roku na to zaboravila, te izražavamo

⁵ <http://www.prs.hr/index.php/priopcenja-prs/824-zajednicko-priopcenje-pucke-pravobraniteljice-i-pravobraniteljice-za-ravnopravnost-spolova>

Udruga „U ime obitelji“
Zvonimirova 17, 10000 Zagreb, Croatia
OIB: 27741674988
tel: +385 1 799 9730
e-mail: info@uimeobitelji.net
IBAN: HR5223600001102351957
SWIFT CODE/BIC: ZABAHR2X

duboku i opravdanu sumnju u iskrenost njezinog nastupa pred Hrvatskim saborom prošle godine.

5. Zaključak

Iz svega navedenog, smatramo da zbog ideološkog djelovanja pravobraniteljice Višnje Ljubičić i zbog zloupotrebe državne institucije za nametanje vlastitog privatnog svjetonazora, Sabor ne bi trebao prihvatiti *Izješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2016.*

S poštovanjem,

Luka Mlinarić

Udruga U ime obitelji

facebook
UlmeObitelji
www.uimeobitelji.net